

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. De Momonia, & seditioisbu in ea excitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

ut loco inde nomen *Animbrisebi*, id est, *Vallis pa-*
nam manserit.

Anno MDXCVII in eadem provincia Ultonia a-
trox iridem inter Anglos hæreticos & Hibernos
Catholicos prælium commissum fuit, in quo præ-
ter magnam gregariorum militum numerum,
octodecim magni nominis Equites, una cum Hen-
rico VValop Angliæ Marefcallo desiderati sunt.
Summus militiæ dux Ioannes Noritius globi ic-
tū faucius, & in Momoniam transportatus, paulo
post ibidem decessit. & insuper duorum & viginti
Capitaneorum morte prælium illud inter pauca
infigne fuit. Anglicani exercitus reliquiæ ad tem-
pla tamquam ad asyla confugerunt: ubi plerisque
à victoribus vitæ gratia facta est, ea conditione ut
in Angliam renavigarent, neque contra Hiber-
niam amplius arma ferrent.

Tantam suorum cladem ægerrime ferens Eli-
sabetha, & illæsa existimatione à cœpro bello se
desistere non posse videns, multo validiores co-
pias contraxit: interim vero Proregi seu Vicario
mandavit, ut hostem quibuscumque posset modis
distineret, tum ipsam regionem vaitaret, messesq;
jam maturefcentem corrumpere, ut penuria illi &
fame victi, ad obedientiã redirēt. Hoc accepto mã-
dato, Brochus (id enim Proregi nomen erat) quan-
tum potuit militū suorum numerū collegit, & in-
colas etiam non paucos, furcis & sudibus armatos
secum duxit. Cum his Ultoniam ingressus, ad Ab-
donhubd, id est, nigrum suvium castra posuit, ac
per agros ejus loci fertiles, omne frumentum tan-
ta celeritate asportavit, ut Oneal vix se suosq; ar-
mandi spaciū haberet. Is exploratis hostium vi-
ribus, eductis quas collegerat copiis, cum Anglis
conflixit, eosque sudit ac fugavit: cæso inter alios
Kildariensi Comite, Hiberniæ regulo; & ipso Pro-
rege vulnerato, qui ægre in oppidum Drohera-
tense perfugit, ubi paucos post dies ex vulnere de-
cessit. Eadem felicitate Catholici etiam in aliis in-
sulæ partibus usi sunt, ipsa fortuna, vel Deo po-
tius, justæ causæ suffragante.

In Momonia provincia Comes Gerardus Ger-
ardini, Mauricii filius, vir magnæ inter suos aucto-
ritatis, nec minoris ob adjunctam sibi pleramque
Nobilitatem potentæ, strenue itidem Anno M.
C. LXXIII. contra hæreticos multa gessit, [a] Ca-
tholicamque religionem omnibus viribus propu-
gnavit. Quod bellum totum sexennium continuo,
sine ullis induciis duravit, Comes hic tres habuit
fratres, Thomam, natu majorem, Ioannem & Ia-

cobum; filium vero unicum. Thomas à paterna
hæreditate exclusus fuit, quod minus legitimo
conjugio natus haberetur: sed quamdiu Gerar-
dinus vixit, nihil contra fratrem tentavit. Iacobus
Gerardini cognatus Romam eo tempore profe-
ctus est, ut Pontificis auxilia sollicitaret: qui Phi-
lippum Hispaniæ regem per litteras monuit, ut
Hiberniam armata manu invaderet, & suæ faceret
ditionis. Et à Philippo quidem missus tum fuit
Italus quidam, militum tribunus: qui quum ali-
quamdiu bellum in Hibernia gessisset, tandem
fraudulentis Anglorum promissis deceptus fuit;
& secretò cum eis pactus, noctu clam intra castra
eos recepit, qui mox obvios quosque trucidarunt,
& quidquid in iis repertum, diripuerunt. In per-
fidia hujus mercedem Angli Italum hunc Comi-
tem crearunt; sed non multo post in Dingelano
oppido, unà cum superioris cædis reliquiis jugu-
larunt. Post hanc cladem Gerardinus Iacobum
cognatum suum in Connaciam misit, ut auxilia
inde accerferet. Is cum in itinere in exiguum ho-
stium, sed pugnacem manipulum incidisset, ma-
gna alacritate prælium commisit, hostesque
dilicet ac fugavit: verum dum victoriam perse-
quitur, ab hæretico milite missili globo traje-
ctus, occubuit, ac victoriam quamvis cruentam
hosti reliquit Gerardini non melior, immo peior
aliquanto fortuna fuit: qui ab Anglis captus,
quum in Angliam transportari recusaret, capite
in patria fuit multatus, Simili pane facti fratres e-
jus functi sunt, in bello omnes cæsi. Filius vero in
Angliam abductus fuit, & custodia inclusus. Tho-
mas, qui Gerardino, Ioãni & Iacobo superstes fuit,
moriens duos reliquit filios: quorum primus no-
mine Iacobus, patri ut virtute, ita simili vitæ exitu
fuit similis. Gerardino è vivis sublato, Hibernia
quatuor annos sub impotenti Anglorum domina-
tu mansit, dum interim Iacobus Thomæ filius
nihil intentatum relinqueret, ut Momoniam pro-
vinciam sub imperium suum redigeret. Causæ e-
jus pleraque omnis Nobilitas favebat, & legiti-
mis nuptiis patrem ipsius natum asserabat. In pri-
mis Oneal, qui Anglorum in Ultonia velut flagel-
lum erat, Iacobum animabat, & quibuscumque
rebus poterat, juvabat. Sed & fortuna conatus
ejus subscribebat, victriçia arma undique per
totam provinciam circumferentis: Anglis in-
terim tanta clade affectis, & eo redactis, ut præ-
metu se abderent, nec extra spelæa sua apparere
aude-

[a] De Momonia provincia, & bellis ibi gessit.

auderent. In hoc bello formis militiz dux Norrius una cum fratre Henrico, mortem appetijt, postquam omnes suas copias & vires vidit dissipatas. Quum ergo in viribus Anglis spes nulla esset, ad solitas artes & fraudes confugerunt: & quia facile videbant Iacobum armis superari non posse, alterum illum Iacobum Gerardini filium qui Londini captivus detinebatur, libertate donatum in Hiberniam remisit, attributo Momonia principatu, ut ita duos hos inter se committerent, deinde ex occasione utrumque non Principatu tantum, sed vita etiam priuarent.

Iacobus Gerardini filius in Hiberniam a pulsus, magnam omnium de se concitavit expectationem, obuersantibus adhuc patris in republicam meritis: eoque statim cupide ab omnibus exceptus, Iacobus vero Thomae filius etiam ab intimis desertus est: Quod Populi studium quum animaduertisset Thomae filius, protestatus est, si quidem de solo Momonia Principatu esset controuersia, se lubenter omni iuri quod sibi competeret, in gratiam cognati sui, renunciaturum: quia vero manifestum sit Catholicae religionis potissimum in hoc causam agi, cui per cognatum suum Angli exitium moliantur, se quidem in hac causa lubenter fortunas omnes & sanguinem velle profunderi. Nec mora. Gerardini filius copias quantas potest contrahit: isdem contra cognatum eductis, iubet ut ad pedes ipsius se abijciat, & Principatum quem ipsi captivo eriperat atque vsurpabat, reddat. Idem non sua debeat modo, sed flagitabat quoque vniuersa Hibernorum Nobilitas; qui magno numero Anglicanis copiis se coniunxerant, & arma contra eum verterant, cuius auspiciis multas praclaras hactenus victorias contra eosdem quos jam sequebantur, obtinissent. Iacobus religionem nullo modo sic saluam fore distitans, fratrem ad Onealem ablegavit, ut haec omnia ei renunciaret, & auxilia posceret: verum antequam frater rediisset, Iacobus a cognato ita circumventus atque obsessus fuit, ut sine pugna evadere non posset. Quare cum copiis suis cum hoste congressus, nullo negotio victus ac captus fuit, una cum Comite Clancarniae Florentino, & uterque Londinum missus. Nec vero ea victoria Iacobo diu felix fuit. Dum enim provinciam totam obit, ac Nobilitatem suam facit, jamque pulere sibi in Principatu confirmatus videtur, Angli voluntati ejus dissimulati, non multo post

veneno dato, hominem e medio sustulerunt. Hiberni tametsi se proditos indignati, contra Anglos rebellauerunt, & cum Iacobi, qui Londini captivus servabatur, fratre conjunctis viribus, Anglos multis magnisque cladibus denuo affecerunt. Vtebatur vero Iacobi frater Onealis potissimum auxiliis: ad quos etiam praeterea se adjunxerant Isuluanus Beiti, Baro Mauritius, Ochochourius, Chierri, Redri, & Deglean, Equestris ordinis viri, cum praecipua Nobilitatis parte, qui tantis tamque infamibus injuriis, quas longo tempore sub Anglis pertulerant, atrociter laesi atque irritati, multo quam umquam antea acrius, velut pro aris ac focis dimicauerunt. Et hoc quidem bellum etiamnum durat, ac durabit quamdiu Gerardini posterius sub Ecclesiae legibus vivent.

Eo tempore quo haeretici in Anglia plenas furori suo contra Catholicos habendas laxaverant, (a) Hibernus quidam Theologus, Ioannes Traversius nomine, accusatus fuerat, quod de primatu Petri ejusque successorum librum scripsisset. A iudicibus interrogatus an ipse ejus libri auctor esset rem falsus est, tres simul monstrans digitos, quibus in illo scribendo esset usus. Quare ad ignem damnatus, supplicium magna constantia pertulit. Mirum vero est, immo certum divinae Majestatis miraculum, quod tres illi digiti ab omni flammae injuria immunes, nec tum nec postea comburi potuerunt, ut fide dignus auctor Sanderus testatur.

In Momonia provincia, dum haeresis undique grassatur & mores suo omnia devastat, vir nobilis, magnae auctoritatis, imaginem quandam Deiparae Virginis, & nonnullas Sanctorum Reliquias iconoclastarum furori subduxerat, & in speluncam non procul a maris litore asportarat: eumque locum deinde orandi causa saepius frequentavit. Re tandem patefacta, bonus ille comprehenditur, & ad iudices adductus, imaginem tradere jubetur in contumacem, bonis omnibus confiscatis, captis poena statuta. Sic ergo coactus, imaginem reddit: quam arreptam mox unus ex haeticis pedibus conculcat & comminuit, fragmentis igni destinatis. Sed divinum numen, ut hanc injuriam ipsi Deiparae Virgini, cujus imaginem representabat, factam, vindicaret, statim sequenti nocte unum ex ministris suis ad miserum hunc ablegavit, qui eum flagellis atrociter caederet. Nec supplicium hoc effugere poterat quicumque; faceret, aut ubicumque se absconderet haeticus.

Aliud

(a) Miracula in Hibernia facta.

Aliud quiddam multo magis admirabile sacerdos quidam fide dignus mihi narravit, afferens multorum etiam hæreticorum testimoniis id fuisse confirmatum. Id sic habet. Quum die quodam presbyter Catholicus in Mediæ provinciæ quadam ecclesia sacrosanctum Missæ officium celebrasset, & calicem, in quo consecrata erat hostia, oblitus, in altari reliquisset, post horam circiter ingreditur idem templum hæreticus Episcopus, Richardus Bradeus nomine, comitante Barone Delvino & aliis: quumque rectâ ad altare accessisset & calicem aperuisset, immissa manu hostiam excipere conatur: quam miraculose è Calice exsilientem quum idem frustra apprehendere niteretur, illa hinc inde saltans, manus eius elusit. Accedunt mox alii, sed nemo ex omnibus eam comprehendere poterat. Quare lassus jam episcopus sacerdotem accersiri iussit: cui mox illa tractandam se præbuit. Hoc Villæcastri, quod supranominati Baronis Delvini est municipium, accidisse idem presbyter memorabat.

Ad Connaciam vero quor artinet, tam altas in hac provincia radices egit hæresis, ut extirpari nequeat. Non desunt tamen hic quoque Nobiles, qui majorum religionem adhuc sequuntur. Inter hos quidam fuit venationi valde deditus: qui quum mane quodam prodiisset, quadraginta aut quinquaginta circiter canes, (qui Molossis illis & Loegrensibus tam magnitudine quam generositate nihil concedunt) secum ducens, ac feram à canibus cubili excitam persequeretur, strepitum audit quasi adventantium equitum, quumque animadvertisset, hostium esse turmam, qui ad capiendum ipsum venerant, revocatis suis, sylvæ beneficio, sese subduxit Henrici detectis insidiis, acriter ipsum persequuntur, ac sylvâ undique perlustrantes, tam se quam equos defatigant. Ille postquam è sylvâ evasit suos in ordinem cogit, canes dispersos colligit & contra hostes sylvâ itidè jâ egressos immitit ac voce incitat. Quorum impetum illi non sustinentes, statim se in fugam dant, in qua molossi illi incredibilem stragem edunt, tam equos quam homines morsu impetentes, & in terram dejectos laniant, sic ut ducenti circiter hoc modo perisse dicantur, præter eos quos Catholici Baronis Comites ac ministri manibus suis, sine ullo suo damno interfecerunt.

Hæreticorum crudelitatem Catholici Episcopi non magis in Hibernia quam in Anglia effugerunt. Inter hos præcipue memorandos est Domitius

Hurleus, qui à Pontifice Gregorio XIV. Cassiliensis Archiepiscopus creatus, & ut gregem dispersum colligeret in patriam reversus, obvium habuit modicum admodum fidelium Christianorum numerum, ex omni naufragio servatum; ac tandem quod Episcopalia munia obiisset, comprehensus est. Et primo conditiones opimæ oblatæ sunt apostatari si vellet, & fidei Catholicæ renunciare, At ille quo promissis hujusmodi flecti nõ poterat persuadere eis nitebatur ut placide secum conferrent: illi vero ira & furore perciti, quæstionibus eum subjiciunt. Ocreas enim oleo plenas pedibus induunt, & Episcopali mitra & habitu ornatum, ante luculentum focum collocant, ut vi flammæ adustis ocreis, tibiæ simul arserint, adeo ut detrahentes ocreas, ad genua usque carnem avulserint, nudis relictis ossibus, nec quidquam tanta eius in tormentis moti constantia, quodam mane eundem vimineo constrictum laqueo suspenderunt, quò langueret diutius.

(a) VI. Sed insignis admodum est crudelitas, qua iidem hæretici in Patricium Ohelium usi sunt: cujus historiam à Rescio in Phalarismis prolixè descriptam, paucis hic recensere videmus. Hic à teneris annis sancto Franciscanorum Ordini, qui de observantia dicuntur, innutritus fruerat: ob singularem vitæ sanctimoniam ac Religioso dignas virtutes, Majonensis Episcopus à Gregorio XIII. designatus. Suscepto Episcopatus munere, nihil prius habuit quam ut irreligiosos Religiosorum mores reformaret. In quo conatu strenue desudantem, Prorex investigari iussit. Habebat hic comitem, Conatium Ornarium, Principis Arbachadeni filium, eiusdem Ordinis monachum: qui unâ cum eo captus, & ad proregem adductus, non minori constantia fidem suam profestus est. Sic ergo uterque obseuro carceri includuntur, ubi totos quindecim dies numquam jucundissimæ hujus lucis aspiciendæ eis fuit potestas. Repente deinde productos Prorex minis ac terrore aggreditur, repræsentans quâ grave supplicium meriti essent qui reginæ legibus non obtemperarent. Affirmarent ergo ac juramento sententiam sancirent, credere se, Reginam esse caput Ecclesiæ. Ohelio idem tres Episcopatus pro uno pollicebatur, si novæ religioni subscribere vellet. Quæ verba ille nullo responso dignatus, risu excepit. Quare iratus Prorex, ocreas oleo sale, butyro, & pulvere impleri, ac pedibus induci, atque ita aquæ bullienti imponi iussit; quibus detractis,

D d

nuda

(a) Martyria Episcoporum quorundam.